

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 851/2552

นายธนา ชาตะวราหะโจทก์ นางสุยยัง สุขศรีสวัสดิ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1388

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยเพียงต่อสู้ไว้ในคำให้การว่า โจทก์เป็นเพียงเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น และฟ้องคดีโดยไม่ได้รับมอบอำนาจหรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมคนอื่นเท่านั้น ดังนั้น ที่จำเลยฎีกาว่า ที่ดินโฉนดตราจองเลขที่ 183 ของโจทก์แบ่งแยกมาจากตราจองเลขที่ 22 แล้วตราจองเลขที่ 22 ได้มีการแบ่งแยกในนามเดิมและแบ่งหักเป็นสาธารณประโยชน์อีก จึงมีปัญหาวางภาระจำยอมที่พิพาทกันอยู่ในเขตโฉนดตราจองเลขที่ 183 ของโจทก์หรือไม่ และทางนำสืบของโจทก์ก็ไม่ปรากฏว่าหลักฐานแน่ชัดว่าทางภาระจำยอมที่พิพาทอยู่ในโฉนดตราจองเลขที่ 183 ของโจทก์ ฎีกาของจำเลยจึงเป็นเรื่องนอกประเด็น และเป็นข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ตามบันทึกข้อตกลงเรื่องภาระจำยอมระบุไว้ว่า ที่ดินของโจทก์ตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินของจำเลยในเรื่องทางเดินซึ่งหมายความว่าจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของสามยทรัพย์มีสิทธิใช้ทางภาระจำยอมซึ่งเป็นทางเท้าติดกับตึกแถวของจำเลยเดินผ่านหรือเดินเข้าออกไปยังถนนสาธารณะหรือที่อื่นใดก็ได้ โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะไปหวงห้ามมิให้เดินผ่าน เมื่อจำเลยนำวัสดุก่อสร้างมาวางจำหน่ายบนทางภาระจำยอม ก่อสร้างกันสาดหลังคาอะลูมิเนียมเป็นการถาวร นำชั้นมาวางของขายและนำรถยนต์มาจอดบนทางเท้าและทำประตูเปิดปิด ทำให้โจทก์และประชาชนอื่นไม่สามารถเดินผ่านทางภาระจำยอมไปได้โดยสะดวก การกระทำของจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของสามยทรัพย์เป็นการก่อภาระเพิ่มขึ้นแก่การยทรัพย์ ตามบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 1388 อันเป็นการละเมิดต่อโจทก์ จำเลยจึงต้องรื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินของจำเลยที่อยู่บนทางภาระจำยอมออกไป ศาลชั้นต้นกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่าจำเลยทำให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นแก่การยทรัพย์และต้องรื้อถอนออกไปตามฟ้องหรือไม่ จึงรวมถึงการที่จำเลยนำสิ่งของวัสดุก่อสร้างมาวางไว้บนทางภาระจำยอมและจะต้องขนย้ายออกไปด้วย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดตราจองเลขที่ 183 โดยแบ่งแยกมาจากที่ดินตราจองเลขที่ 22 ซึ่งได้จดทะเบียนภาระจำยอมเป็นทางเดินให้แก่ที่ดินของจำเลย จำเลยได้ปลูกสร้างหลังคา ชั้นวางของ และนำเอาสินค้าต่าง ๆ มาวางบนทางเดินภาระจำยอมซึ่งเป็นที่ดินของโจทก์อันเป็นการเปลี่ยนแปลงในการยทรัพย์หรือสามยทรัพย์ซึ่งทำให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นแก่การยทรัพย์ ขอให้บังคับจำเลยขนย้ายทรัพย์สินและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดินโจทก์และทำให้ที่ดินของโจทก์อยู่ในสภาพเรียบร้อยกับให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายเดือนละ 2,000 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยจะขนย้ายทรัพย์สินและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินของโจทก์ จำเลยให้การ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินโฉนดตราจองเลขที่ 183 ตำบลวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ส่วนหลังคาอะลูมิเนียมที่จำเลยก่อสร้างไว้บนทางภาระจำยอมไม่ปรากฏว่ามีผลกระทบ หรือทำให้เสื่อมประโยชน์แก่ทางภาระจำยอมอย่างใด จึงให้คงไว้อย่างเดิมไม่ต้องรื้อถอนออกไปกับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนด

ค่าทนายความ 3,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน และให้จำเลยใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ 1,500 บาท จำเลยฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นฟังเป็นยุติได้ว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดตราจอง เลขที่ 183 ตำบลวัดสิงห์ อำเภอดงสิงห์ จังหวัดชัยนาท โดยถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น ที่ดินของ โจทก์ดังกล่าวได้แบ่งแยกมาจากที่ดินตราจองเลขที่ 22 ซึ่งเดิมได้มีการจดทะเบียนตกเป็น ภาระจำยอมแก่ที่ดินตราจองเลขที่ 146, 147, 151 และ 153 ของจำเลย เมื่อที่ดินของโจทก์ แบ่งแยกมาจากที่ดินตราจองเลขที่ 22 จึงต้องรับภาระจำยอมดังกล่าวติดมาด้วย คดีปัญหาต้อง วินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในประเด็นแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยฎีกาว่า ที่ดินโฉนด ตราจองเลขที่ 183 ของโจทก์แบ่งแยกมาจากตราจองเลขที่ 22 แล้วตราจองเลขที่ 22 ได้มีการ แบ่งแยกในนามเดิมและแบ่งหักเป็นสาธารณประโยชน์อีก จึงมีปัญหาวางทางภาระจำยอมที่พิพาท กันอยู่ในเขตโฉนดตราจองเลขที่ 183 ของโจทก์หรือไม่ และทางนำสืบของโจทก์ก็ไม่ปรากฏ หลักฐานแน่ชัดว่าทางภาระจำยอมที่พิพาทอยู่ในโฉนดตราจองเลขที่ 183 ของโจทก์ ฎีกาของ จำเลยข้อนี้ จำเลยมิได้ต่อสู้ไว้ในคำให้การ จำเลยเพียงต่อสู้ไว้ในคำให้การว่าโจทก์เป็นเพียงเจ้าของ กรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น และฟ้องคดีได้โดยไม่ได้รับมอบอำนาจหรือได้รับความยินยอมจาก เจ้าของกรรมสิทธิ์รวมคนอื่นเท่านั้น ฎีกาข้อนี้ของจำเลยจึงเป็นเรื่องนอกประเด็น และเป็น ข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ ปัญหาต้อง วินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประเด็นต่อมาว่ามีว่า จำเลยทำให้เกิดภาระเพิ่มมากขึ้นแก่การยทรัพย์และ ต้องรื้อถอนออกไปตามฟ้องหรือไม่ ข้อนี้โจทก์นำสืบว่าที่ดินของโจทก์จดทะเบียนภาระจำยอมให้ เป็นทางเดินให้จำเลยใช้เป็นทางเข้าออกจากตึกแถวของจำเลยไปสู่ทางสาธารณะ แต่เมื่อปี 2538 จำเลยได้ก่อสร้างหลังคา ชั้นวางของ นำวัสดุก่อสร้างมาวางจำหน่าย ทำที่จอดรถในทาง ภาระจำยอม และนำแป้นน้ำมาทำเป็นประตูปิดกั้น สิ่งของและสิ่งก่อสร้างของจำเลยดังกล่าว กีดขวางและทำให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นแก่ทางภาระจำยอม จำเลยก็นำสืบว่า จำเลยมีอาชีพค้า วัสดุก่อสร้าง ได้นำเอาวัสดุก่อสร้างมาวางจำหน่ายบนทางภาระจำยอม ตั้งแต่ปี 2529 ต่อมาปี 2530 จำเลยได้สร้างกันสาดผ้าใบโดยใช้เหล็กค้ำยันกับผนังตึก ปี 2537 จำเลยได้ก่อสร้างเป็น กันสาดถาวรหลังคาอะลูมิเนียม ที่จำเลยนำวัสดุก่อสร้างมาวางบนทางภาระจำยอม และก่อสร้าง หลังคาอะลูมิเนียมดังกล่าว นายประยงค์และนางถนอมนวล บิดามารดาโจทก์ มิได้คัดค้านหรือห้าม มิให้กระทำแต่อย่างใดจำเลยมีอาชีพค้าวัสดุก่อสร้าง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำวัสดุก่อสร้างมา วางจำหน่ายบนทางเท้าบ้าง จึงเป็นข้อผูกพันที่โจทก์จำต้องยอมรับต่อจากบิดามารดาด้วยเห็นว่า ตามบันทึกข้อตกลงเรื่องภาระจำยอมได้ระบุว่า ที่ดินของโจทก์ตกเป็นภาระจำยอมแก่ที่ดินของ จำเลยในเรื่องทางเดินซึ่งหมายความว่าจำเลยซึ่งหมายความว่าจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของสมายทรัพย์มี สิทธิใช้ทางภาระจำยอมซึ่งเป็นทางเท้าติดกับตึกแถวของจำเลยเดินผ่านหรือเดินเข้าออกไปยัง ถนนสาธารณะหรือที่อื่นใดได้ โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะไปหวงห้ามมิให้เดินผ่าน เมื่อจำเลยนำ วัสดุก่อสร้างมาวางจำหน่ายบนทางภาระจำยอม ก่อสร้างกันสาดหลังคาอะลูมิเนียมเป็นการถาวร นำชั้นมาวางของขายและนำรถยนต์มาจอดบนทางเท้าและทำประตูเปิดปิด ทำให้โจทก์และ ประชาชนอื่นไม่สามารถเดินผ่านทางภาระจำยอมไปได้อย่างสะดวก การกระทำของจำเลยซึ่ง เป็นเจ้าของสมายทรัพย์เป็นการก่อภาระเพิ่มขึ้นแก่การยทรัพย์ ตามบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1388 อันเป็นการละเมิดต่อโจทก์ จำเลยจึงต้องรื้อถอน และขนย้ายทรัพย์สินของจำเลยที่อยู่บนทางภาระจำยอมออกไป ที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค

1 พิพากษาให้จำเลยขนย้ายเฉพาะวัสดุก่อสร้างที่นำมาวางบนทางภาระจำยอมออกไปโดยไม่ต้องรื้อหลังคาถนนสาธารณะเดิมที่จำเลยก่อสร้างไว้หน้านั้นนับว่าเป็นคุณแก่จำเลยแล้ว ที่จำเลยฎีกาว่าบันทึกข้อตกลงเรื่องภาระจำยอมนั้น เป็นแบบฟอร์มสำเร็จรูปที่เจ้าพนักงานที่ดินทำไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับเฉพาะเรื่องทางเดินไม่ครอบคลุมถึงเจตนาของคู่สัญญาทั้งหมดที่อยู่นอกเหนือจากบันทึกข้อตกลงก็จะไม่ระบุไว้นั้น เห็นว่า เป็นข้ออ้างที่ไม่มีเหตุผลให้รับฟัง เพราะหากจำเลยกับมารดาโจทก์มีข้อตกลงให้นำวัสดุสิ่งของมาวางจำหน่ายบนทางเท้าได้ หรือให้ที่จอดรถได้ หากแจ้งต่อเจ้าพนักงานให้ระบุไว้ในบันทึกข้อตกลงด้วย ก็เชื่อว่าพนักงานคงจะระบุไว้ให้เมื่อตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวมิได้ระบุไว้ จึงต้องตีความไปตามลายลักษณ์อักษรที่ระบุไว้ซึ่งในเรื่องดังกล่าวหากจำเลยนำสิ่งของก่อสร้างวัสดุมาวางจำหน่ายบนทางภาระจำยอมตามสมควรแก่ความจำเป็น ก็เชื่อว่าโจทก์คงจะไม่หวงห้ามทุกทั่วทั้งดังที่ได้ปล่อยให้กระทำมาเป็นเวลาหลายปี แต่ต่อมาเมื่อจำเลยนำชั้นวางของและนำสิ่งของวัสดุก่อสร้างมาวางจำหน่ายบนทางเท้าในปริมาณมาก ทั้งยังมีการนำกระถางต้นไม้มาทำเป็นแนวและสร้างที่จอดรถยนต์อีก ทำให้โจทก์และประชาชนที่จำเป็นจะต้องเดินผ่านทางภาระจำยอมได้รับความไม่สะดวก โจทก์จึงจำต้องดำเนินคดีแก่จำเลย ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการสุดท้ายมีว่า ศาลชั้นต้นพิพากษานอกประเด็นหรือไม่ โดยจำเลยฎีกาอ้างว่า ศาลชั้นต้นชี้สองสถานกำหนดประเด็นข้อพิพาทไว้ประเด็นเดียวว่า จำเลยได้ก่อให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นแก่การทรัพย์สินโดยการสร้างสิ่งปลูกสร้างลงในภาระทรัพย์สินหรือไม่เท่านั้น ประเด็นเรื่องทรัพย์สินที่นำมาวางจำหน่าย ศาลไม่ได้กำหนดประเด็นข้อพิพาทไว้ และคู่ความไม่ได้โต้แย้ง ต้องถือว่าคู่ความสละประเด็นดังกล่าวแล้ว จึงไม่มีประเด็นเกี่ยวกับเรื่องขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่พิพาทให้ศาลวินิจฉัยนั้น เห็นว่า ตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นลงวันที่ 28 สิงหาคม 2543 ได้กำหนดประเด็นข้อพิพาทข้อ 3 ไว้ว่าจำเลยทำให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นแก่การทรัพย์สินและต้องรื้อถอนออกไปตามฟ้องหรือไม่ มิได้กำหนดประเด็นข้อพิพาทตามที่จำเลยฎีกาว่า จำเลยได้ก่อให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นแก่การทรัพย์สินโดยการสร้างสิ่งปลูกสร้างลงในภาระทรัพย์สินหรือไม่ ดังนั้น ประเด็นข้อพิพาทที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้ในข้อ 3 ว่าจำเลยทำให้เกิดภาระเพิ่มขึ้นแก่การทรัพย์สินและต้องรื้อถอนออกไปตามฟ้องหรือไม่ จึงรวมถึงการนำสิ่งของวัสดุก่อสร้างมาวางไว้บนทางภาระจำยอมและจะต้องขนย้ายออกไปด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกันที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้จำเลยขนย้ายวัสดุสิ่งของออกไปจากทางภาระจำยอมนั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 2,000 บาท

องค์คณะ

ณรงค์ ธนะปรกรณ์ · ปัญญารัตน์ วัระยะวานิช · สุรศักดิ์ กิตติพงษ์พัฒนา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/851/2552>